

ukázková práce www.diplomkyaseminarky.cz

Daňová politika České republiky

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Rešerše	2
2.1 Daňová soustava	3
2.1.1 Daň z příjmů.....	3
2.1.2 Daň z nemovitosti	3
2.1.3 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	3
2.1.4 Daň silniční	3
2.1.5 Spotřební daně.....	4
2.1.6 Daň z přidané hodnoty	4
2.2 Historie daňových reforem.....	4
2.3 Chystané daňové reformy	5
3. Závěr	5
4. Literatura.....	5

1. Úvod

V současné době většina politických stran ve svých programech slibují voličům změny daňové politiky. Tento nástroj je velmi populární a účinný zejména proto, že v současnosti převládá veřejné mínění o vysokých daňových břemenech, které denně platíme jak ve viditelné formě přímých daní, tak i formou daní nepřímých. Cílem následujících několika stran je stručně charakterizovat daňovou soustavu a daňovou politiku České republiky, dále popsat historii daňových reforem v České republice a stručně popsat chystané daňové reformy.

2. Rešerše

V současnosti je země členem Evropské unie, a tedy určitou měrou je i daňová politika ovlivňována některými legislativními opatřeními evropského společenství. Přesto se snaží být v ovlivňování svých daňových příjmů suverénní. Zatímco v oblasti nepřímých daní tuto suverenitu už téměř ztratila, v oblasti přímých daní jí rozhodování a soběstačnost není téměř upírána. Její základ byl položen generální reformou v roce 1992, kdy byl zaveden systém složený ze tří hlavních příjmových kanálů – daň z příjmů, daně plynoucí ze zdanění spotřeba a příspěvky sociálního pojištění. Za hlavní lze považovat funkci fiskální - tedy schopnost naplnit veřejné rozpočty tak, aby byly realizovatelné do požadovaného rozsahu veřejné výdaje. Za další tři společnost považuje funkce alokační – pomáhají spotřebiteli určit, které zboží má či nemá nakupovat, redistribuční -

daně redistribuují společné bohatství a stabilizační – kdy, pomocí stabilizátorů usměrňují ekonomický cyklus. Aby se ekonomika zdravě rozvíjela, je třeba, aby tyto uvedené funkce byly ve vzájemné rovnováze¹.

2.1 Daňová soustava

V současnosti není soustava daní upravena žádným souhrnným zákonem. Český daňový systém se skládá z osmi druhů daní a z povinných plateb na sociální a zdravotní pojištění, které u nás nejsou považovány za daně.

2.1.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů patří k těm nejsložitějším daním, se kterými se setkáváme a je upravena zákonem 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zákon rozlišuje daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Daně z příjmů zatěžují příjmy zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných. Samotný zákon o dani z příjmů se také zabývá zdaněním dividend a úrokových příjmů pomocí srážkové daně.

2.1.2 Daň z nemovitosti

Tato daň je upravena zákonem 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí a dělí se na daň s pozemků a daň ze staveb. V případě pozemků je základem daně výměra pozemku nebo cena pozemku. V případě staveb je základem daně zastavěná plocha. Poplatníkem daně je vlastník nemovitosti nebo nositelé práva hospodaření, trvalého užívání či nájemce.

2.1.3 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Sazby dědické a darovací daně se pohybují od 0,5% do 40% a jejich výše je stanovena v závislosti na vztahu mezi zůstavitelem/dárce a nabyvatelem (*dědicem nebo obdarovaným*). *Poplatníci jsou rozděleni do tří skupin a podle toho, do jaké skupiny patříte, bude také zdaněno vaše dědictví, resp. dary. Příbuzenské vztahy založené osvojením jsou na stejné úrovni jako příbuzenské vztahy vzniklé narozením².*

2.1.4 Daň silniční

Této dani náleží zákon 16/1993 Sb., o dani silniční. Vozidla používaná výlučně pro osobní

¹ Jahoda, R. Srovnávací analýza českého daňového systému s důrazem na trh práce (online), str.3, 2006. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/Jahoda_Komparace_dansystemu.pdf

² <http://www.mesec.cz/dane/dan-dedicka-a-darovaci/pruvodce/zarazeni-do-skupin/>

potřeby jsou od daně osvobozeny. Sazby daně jsou stanoveny jako pevně dané roční částky. V případě osobních vozidel závisí výše daně na zdvihovém objemu motoru vozidla, zatímco v případě nákladních vozidel na počtu náprav a celkové hmotnosti.

2.1.5 Spotřební daně

Spotřební daně jsou uvaleny na některé druhy zboží zákonem 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Spotřebním daním podléhají minerální oleje, líh, pivo, víno a tabákové výrobky. Daně jsou stanoveny pevnými sazbami (s výjimkou cigaret, kde jsou tvořeny kombinací pevné sazby a procentuální částky z konečné maloobchodní ceny). Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc a daň se stává splatnou, když je zboží uvedeno do volného daňového oběhu, tj. když opustí registrovaný daňový sklad.

2.1.6 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je harmonizována s příslušnými předpisy Evropské unie a podléhá jí naprostá většina zdanitelného plnění v České republice i zboží z dovozu. Základní sazba daně je stanovena ve výši 20 % a snížená sazba je stanovena ve výši 14 %. Většina zboží a služeb podléhá základní sazbě daně. Do snížené sazby jsou zařazeny např. potraviny, léky, tiskoviny, hromadná pravidelná osobní doprava, pohřební služby, vodné a stočné, kulturní činnosti, ubytovací služby, stavební práce pro účely bydlení a pro sociální výstavbu a dodávky tepla. Povinnost registrace je stanovena osobám, jejich roční obrat přesáhl 1 milion Kč. Daň je placena měsíčně nebo čtvrtletně v závislosti na výši obratu plátce daně³.

2.2 Historie daňových reforem

Ačkoli ke změnám daňové legislativy došlo od roku 1993 ve stovkách případů, za daňové reformy lze alespoň do určité míry považovat následující zlomové body vývoje daňové soustavy. V roce 1993 byl zaveden základní daňový systém a jednalo se o zcela zásadní daňovou reformu, i když je otázkou, zda-li je možné pohyb z nuly považovat za daňovou reformu. Zásadním krokem, který předvídal pozdější vstup České republiky do Evropské unie a rovněž reagoval na daňové podmínky v oblasti nepřímých daní v celé západní Evropě, bylo zavedení daně z přidané hodnoty a spotřebních daní. Posun k daňovému prostředí obvyklému v evropských zemích bylo rovněž oddělení sociálního pojistného od daní z příjmů. Je třeba zaznamenat, že v padesátých letech minulého století bylo sociální pojistné zaměstnanců integrováno do daně ze mzdy.

Cílem reagujícím na patologický jev soustavy veřejných příjmů socialistického

³ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>

Československa bylo sjednocení zdanění všech forem podnikatelských subjektů na straně jedné a jednotlivců na straně druhé. Nejen reakcí na vysoké odvodové zatížení zisku podniků ale i na potřebu transformující se ekonomiky přilákat zahraniční kapitál, byl cíl snížit význam zdanění důchodů právnických osob, tj. efektivní daňovou sazbu. Tento cíl byl realizován zejména snížením nominální sazby daně, avšak při současném rozšíření základu daně. Mezi evergreeny v oblasti cílů daňových reforem pak patří omezení prostoru pro vyhýbání se zdanění a daňové úniky stejně jako zefektivnění daňové správy. Stanovené cíle byly naplněny s výjimkou posledních dvou, avšak výsledkem byl daňový systém, který měl opravdu velmi daleko do právní perfektnosti. Daňové zákony byly opakovaně novelizovány již v roce 1993, a to v řadě případů se zpětnou účinností⁴.

2.3 Chystané daňové reformy

V současném globalizovaném světě lze řadu daňových reforem považovat jen za důsledek tlaku vnějšího prostředí. Cílem daňových reforem by měla být modernizace daňového systému. V řadě případů jdou cíle daňových reforem proti cílům daňové reformy z roku 1993. Mezi ty trvalé patří především zjednodušení a zefektivnění daňové správy a nově také elektronizace daňové zprávy. Určitým návratem před rok 1993 by bylo sloučení daně z příjmu fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení⁴.

3. Závěr

Daně jsou jedny z nejdůležitějších příjmů do státního rozpočtu, proto je nasnadě, aby byla daňová soustava vhodně nastavena a výše sazeb daní stanovena efektivně. Vzhledem k veřejnému mínění o vysokém daňovém břemenu, politické strany nezapomínají ve svých volebních programech na sliby ohledně změn daňové politiky. Věřme, že takové změny povedou především ke zjednodušení a zefektivnění celého daňového systému.⁴

4. Literatura

1. Jahoda, R. Srovnávací analýza českého daňového systému s důrazem na trh práce [online] str.3, 2006. [cit. 12.8.2012] Dostupné z: <http://www.vupsv.cz/Jahoda_Komparace_dansystemu.pdf>
2. Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí [online]. Poslední změna 12.08.2012 10:04 [cit. 12.8.2012]. Dostupné z <http://www.mesec.cz/dane/dan-dedicka-a-darovaci/pruvodce/zarazeni-do-skupin/>
3. Daňový systém české republiky [online]. Poslední změna 12.08.2012 10:04 [cit. 12.8.2012].

⁴ Vančurová, A. Daňové reformy ČR(online), str.2 -3,2011.Dostupné <<http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/vancurova.pdf>>

Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>

4. Vančurová, A. Daňové reformy ČR [online] str.2 -3, 2011. [cit. 12.8.2012]. Dostupné z:

<<http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/vancurova.pdf>

ukázková práce www.diplomkyaseminarky.cz